

Filosofia del llenguatge

2014/2015

Codi: 100313

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: José Daniel Quesada Casajuana

Correu electrònic: Daniel.Quesada@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és fer una introducció als conceptes i teories de la filosofia del llenguatge actual, alhora que també es mostren alguns aspectes de la seva repercussió en d'altres àrees de la filosofia.

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
2. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
3. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
4. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
5. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
6. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada

Continguts

S'introduirà, en primer lloc, la distinció bàsica entre significat literal i significat no-literal. A continuació, es presentaran críticament un seguit de teories sobre el significat dels diversos tipus fonamentals d'expressions lingüístiques (Frege, Russell, Kripke). Finalment s'estudiarà el problema de què fa que les expressions

lingüístiques adquireixin significat literal, fent atenció especial al caràcter normatiu d'aquest. Així doncs, es presentaran críticament les següents concepcions: teories ideacionals tradicionals (Locke), el significat com a ús (Wittgenstein), el significat basat en la interpretació (Quine, Davidson, Gadamer) i el significat basat en intencions i convencions lingüístiques (Grice, Lewis).

Part I. Nocions fonamentals

1. Coneptes bàsics: signes-tipus i signes-exemplar; força il·locucionaria; oracions i proferències; ús i menció de signes; llenguatge-objecte i metallenguatge.
2. Significat literal i significat no-literal.

Part II. El significat literal de les expressions lingüístiques

3. Expressions designatives i expressions predicatives. Principis del context i composicionalitat.
4. Frege: Sentit i referència de les expressions designatives.
5. Russell: Teoria de les descripcions. Refinaments.
6. Kripke: Referència directa i externisme lingüístic.
7. Putnam i Burge: L'externisme lingüístic natural i social.

Part III. La "constitució" del significat: pensament i llenguatge

8. Crítica de les teories tradicionals: l'exemple del mentalisme de Locke i la normativitat.
9. Wittgenstein: Significat i ús.
10. Significat i interpretació (Quine, Davidson, Gadamer).
11. Intencions, convencions i significat: el programa de Grice i Lewis.

Metodologia

Es compon de tres elements:

1. Classes teòriques: Consistiran en l'exposició a classe per part del professor del temari teòric. L'assistència es recomana tot i que no és obligatòria.
2. Classes pràctiques: Comentari de texts distribuïts a l'aula.
3. Treball de l'alumne: Els alumnes hauran de realitzar, fora de l'horari lectiu, una sèrie de lectures proposades pel professor.

Les classes teòriques i les pràctiques s'alternaran durant tot el curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Comentaris de textos.	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5
Exposició de conceptes i teories.	30	1,2	1, 3, 5
Tipus: Supervisades			
Aclariment de dubtes.	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi dels conceptes i teories introduïts a classe.	50	2	1, 2, 3, 4, 5
Lectures de textos seleccionats	25	1	2, 3, 4

Avaluació

L'avaluació es planteja fonamentalment de forma continuada amb dos tests. En el primer test s'avaluarà si s'han assolit els resultats d'aprenentatge de les parts I i II del programa (punts 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7 del programa). En el segon test s'avaluaran els de la part III (punts 8, 9, 10 i 11). La nota final de l'assignatura serà la mitjana de les puntuacions obtingudes en aquestes dues proves.

Durant el període de reavaluació es programarà un examen final per aquells alumnes que no hagin arribat a 5 punts en la nota mitjana dels dos tests esmentats. També es podran presentar a aquest examen de reavaluació els alumnes que no hagin fet algun dels tests o cap dels dos. Igualment, es podran presentar a aquesta prova de reavaluació els alumnes que desitjin pujar nota.

Només constaran com a 'No presentats' els alumnes que no hagin fet algun dels tests i tampoc la prova de reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tests sobre qüestions teòriques.	100%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

1. Pérez Otero, M., Aproximació a la filosofia del llenguatge. Edicions Univ. Barcelona, 2008.
2. García-Carpintero, M., Las palabras, las ideas y las cosas. Ariel, 1996.
3. García Suárez, A., Modos de significar. Tecnos, 2011.

Recursos a la xarxa:

4. Dossiers al Campus Virtual.
5. Stanford Encyclopedia of Philosophy: <http://plato.stanford.edu/>